

SJEĆANJA NA Mo. A. MILANOVIĆA

Iz mojih sjećanja na pokojnog fra Anđelka

Petar Zdravko Blajić, Split

Maestru A. Milanoviću u spomen Slavko Barišić, Zagreb

Nama bivšim i sadašnjim studentima teologije i polaznicima *Instituta za crkvenu glazbu, mo. A. Milanović* ostat će trajno u dragoj uspomeni kao čovjek, glazbenik, profesor i redovnik s obilježjem izvorne Franjine duhovnosti.

Osoba polifonične duhovne strukture — predstavljao nam se svakim predavanjem diskretno, ali u cjelovitosti profesionalnih i ljudskih kvaliteta. Kao liturgičar-teolog, bistro je pojmove brojnim generacijama u vremenu koje je raznim utjecajima, ponekad i otežavalo orijentaciju službenika oltara u crkvenoj liturgijskoj glazbi, tē stare i uvijek nove umjetnosti.

Njegov govor o liturgijskoj glazbi bio je spontano temeljit i uzvišen, govor znanja i ljubavi — bogatstvo varijacija, od neuma i crkvene povijesti do suvremenih ideja II. vatikanskog sabora... Kod njega smo učili da liturgijska glazba nije dio ukrasnog ceremonijala, a euharistija obredni zakonik, već jedno i drugo živo slavlje mističnog Tijela, koje jednoglasno s Kristom, Glavom i Gospodinom, daje hvalu Ocu nebeskom. Učio nas je da to nije znanje, već vidljivo utisnuti znamen u pečat našeg svećeništva. U tom nauku prepoznali smo zauzeto profesionalno uvjerenje za koje se mo. Milanović osjećao odgovornim do kraja života.

Utihnule su svirale stamenog burdona, ali odjekuje osnovni zvuk crkvenosti, čovječnosti i životnih melodija, za koje u ono vrijeme nismo svi imali dovoljno sluha, ali one odzvanjaju našim pastoralnim poljima, sve više i jače. U toj pastoralnoj jeci pravozvučja pronosi se plemenita težnja da ovu, ponekad sivu, vremenitost uvede u uglazbljeni akordi Radosne vijesti.

Iz našeg sjećanja provire osoba, karakter i smjerna blagost čovjeka, koji je svirao srcem, glasom, mudroču — čitavim bićem. Njegov pjev bio je podrška sazrijevanju mladih naraštaja, dragocjen doprinos pastoralu suvremene pokoncijske Crkve... To treba upisati u neosporne zasluge, častan i originalan doprinos čovjeka koji je živio, radio i trpio za uzvišene ideale zemaljske i nebeske liturgije i bogoštovlja. Za sva dobra koja nam je iskazivao mo. Milanović, u svom dugogodišnjem i nesebičnom radu na Bogoslovnom fakultetu i Institutu za crkvenu glazbu, neka mu Gospodin bude nagrada i radost!

Kad sam došao u Dječjačko sjemenište u Split, školske godine 1954/55, stariji sjemeništari i bogoslovi pričali su o nekom fratra iz samostana Gospe od Zdravlja, kako lijepo pjeva i vodi veliki mješoviti i dječji zbor u kojem pjevaju i splitski sjemeništari mlađeg uzrasta; zvali su toga fratra fra Anđelko. Bogoslovima je i predavao. Čini mi se da sam tada prvi put čuo za fra Anđelka Milanovića, koji će mi kasnije biti profesor na Teologiji u Zagrebu, s kojim ću surađivati, kojega sam poštivao i s kojim sam bio prijatelj do posljednjih njegovih dana.

Čim sam čuo za smrt dragog fra Anđelka odmah sam vijest poslao na radio Vatikan, formulirao je za AKSU koja je toga dana upravo izlazila i za slijedeći broj "Kane". Kako nisam mogao biti na sprovodu u Otoku to sam u "Mariji" objavio poduži iskreni prijateljski nekrolog. Pokojni mo. Milanović bio je, kako sam spomenuo, višegodišnji dirigent u crkvi Gospe od Zdravlja u Splitu, — i to je vrijeme po priznanju mnogih zlatno doba pravoga liturgijskog pjevanja u spomenutoj crkvi, i u Splitu općenito. Mislio sam da će mu samostan, župa ili aktualni zborovođa i pjevači prirediti komemoraciju s misom. Kako je vrijeme prolazilo a ništa se nije poduzimalo odlučio sam na svoju inicijativu i uz podršku nekih štovatelja pokojnog Maestra i nekih splitskih glazbenika to organizirati u kojoj splitskoj crkvi. Dok sam bio izvan Splita samostan je ipak sam organizirao misu u crkvi u kojoj je fra Anđelko kao mladi maestro s ljubavlju pokušao, i dobrim dijelom uspijevao, prenijeti nešto od onoga što je primio kao teoriju i iskustvo od svojih velikih rimskih profesora Casimirija, Reficea i drugih.

Kad sam došao u sjemenište na Šalatu u Zagreb, fra Anđelko je već bio gvardijan u Makarskoj. Ne znam koliko mu je ta služba "ležala", ali sam čuo mnogo kasnije kad sam bio kapelan u Makarskoj, da samostan materijalno nije išao natrag, da je pjevanje u samostanskoj crkvi, često s njegovim solo nastupima, kao i pjevanje u katedralnoj crkvi sv. Marka, imalo svijetlih trenutaka. Njegov odlazak iz Splita poklopio se je sa zatvaranjem sjemeništa i bogoslovije u kojoj je predavao liturgijsko pjevanje. (Splitski zavodi su zatvoreni i neki profesori osuđeni na višegodišnju robiju "jer se daci i studenti odgajaju u ustaškom duhu", a ustvari to je bila osveta i kazna tadašnjem mladom splitskom biskupu i rektoru Teologije dr. Frani Franiću što je najenergičnije zabranio "svećeničko staleško udruženje". (Franić i Milanović bili su kolege sa rimskih studija i do kraja života su ostali veliki prijatelji.) Kao bogoslov u Zagrebu imao sam priliku prvi put vidjeti "uživo" mo. Anđelka Milanovića i to na koru zagrebačke katedrale. Bilo je to tijekom akademske godine 1959/60. I kasnije se je znao pojavljivati na koru. Svi smo mi pjevači primjetili da bi ga mo. Albe Vidaković svaki put vrlo srdačno pozdravio i u kutu katedralnog kora, dok zbor ne bi pjevao, oni bi živo ali potihno razgovarali. Ta srdačnost odnosa dvaju